

West Old Turkic. Turkic Loanwords in Hungarian. Part 1: Introduction, A-K (618 s.), Part 2: L-Z, Conclusions, Apparatus. Turcologica 84, Harrassowitz Verlag 2011 Árpád Berta ve András Róna-Tas.

PROF. DR. MEHMET ÖLMEZ

Son yirmi yılda özelde Eski Türkçenin, genelde ise günümüz Türk dillerinin söz varlığı üzerine birbirinden değerli, önemli çalışmalar arka arkaya yayımlanır oldu. Neredeyse bu çalışmaları baştan sona okumaya yetişemez olduk. Sırasıyla bu çalışmalara kısaca değinecek olursak, en başta M. Erdal'ın *Old Turkic Word Formation* adlı eserini (Wiesbaden 1991), yakın zamanda da K. Röhrborn'un *aç-*'tan *ezügle-*'e kadarki Eski Uygurca fiilleri ele alan iki dilli çalışmasını anmamız gerekir (*Uigurisches Wörterbuch. Sprachmaterial der vorislamischen türkischen Texte aus Zentralasien. -Neubearbeitung- I. Verben, Band 1: ab- - äzüglä-*, 2010, Franz Steiner Verlag). Günümüz Türk dillerine gelince, H. Eren'in *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü* (Ankara 1999), A. Tietze'nin *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı* (I-II, 2002, 2009), C. Schöning'in esasen Türkçedeki Moğolca sözcükleri ele alan *Mon-golische Lehnwörter im Westoghusischen* (Wiesbaden 2000) adlı çalışması; M. Stachowski'nin Dolganca etimolojileri ele alan *Dolganischer Wortschatz*'ı (Kraków 1993; *Supplementband* 1998), B. Khabtagaeva'nın Tuvacadaki Moğolca unsurları ele alan çalışması *Mongolic Elements in Tuvan*'ı (Wies-

baden 2009), H. Jankowski'nin Rus yerleşimi öncesi Kırım yer adlarını ele alan *A Historical-Etymological Dictionary of Pre-Russian Habitation Names of Crimea* (Brill: 2006) adlı çalışması konuya ilişkin ilk elde aklıma gelenlerdir. E. V. Sevortyan'ın başladığı *Etimologičeskiy slovar' tyurkskih yazıkov* (Moskova 1974 ve sonraki yıllar çıkan ciltler) ile *Sravnitel'no-istoričeskaya grammatika tyurkskih yazıkov* (Leksika ve *Praturkskiy yazık-osnova*) dizisinde çıkan köken bilimi ve söz varlığı ciltleri de içerdikleri malzemeler açısından yararlıdır. Buraya B. İ. Tatarintsev'in 2000 sonrası çıkmaya başlayan *Etimologičeskiy slovar' tuvinskogo yazıka* ciltlerini de eklemeliyiz. Aşağıda ele alacağımız çalışmada sık sık yer verilen Starostin-Dybo-Mudrak bir hayli karşılaştırmalı malzeme içerse de dikkatle kullanılması gereken, birleştirmelerine (Türkçe - Moğolca ve Mançu - Tungusça birleştirmelerine) bir ölçüde katılmadığım bir çalışmadır. Yukarıda anılan çalışmalarla ilgili olarak, leksika ve Starostin - Dybo - Mudrak için H. Eren ile, M. Stachowski ve A. Vovin'in uzun ve önemli tanıtma, değerlendirme yazıları vardır (bu yazılar için sırasıyla *TDAY-B*, *Studia Turcologica Cracoviensia* ve *Central Asiatic Journal*'a bakınız).

Yakın zamanda yayımlanan *West Old Turkic. Turkic Loanwords in Hungarian. Part 1: Introduction, A-K* (618 s.), *Part 2: L-Z, Conclusions, Apparatus*. *Turcologica* 84, Harrassowitz Verlag 2011 (619-1494) ise Macarcanın yardımıyla

Eski Batı Türkçesini çalışacak olanlar için birinci elden bir kaynaktır. Sözlük, en verimli çağında kaybettiğimiz, mütevazı meslektaşımız Árpád Berta ile András Róna-Tas'ın uzun yıllar birlikte hazırladıkları çalışmanın sonucudur. Árpád Berta'nın vefatından sonra çalışmaya László Károly katkıda bulunmuştur. Çok iyi bilindiği gibi, Orta Asya'daki Eski Türkçe ile (Avrupa'daki) Eski Batı Türkçesinin araştırılmasında Eski Bulgarcadan ve başka Türk dillerinden Macarcaya geçen sözcüklerin katkısı çok büyüktür. Bu açıdan Macarcanın etimoloji sözlüğü ve bu sözlükte konuyla ilgili yer alan veriler Türkologlar için çok önemli olmuştur. Ancak Macarca olarak yayımlanan *Magyar etymologiai szótár* (Budapeşte, 1914-1944) ile *A Magyar nyelv történeti-etymologiai szótára* (Budapeşte, 1967-1984) adlı etimoloji sözlüklerini Macarcayı bilmeyen Türkologların kullanımı güçtü. 1993-1995 yılları arasında Almanca olarak yayımlanan *Etymologisches Wörterbuch des Ungarischen* (Band I, A-Kop, Band II, Kor-Zs, Budapeşte 1993-1995, Index 1997) bu zorluğu ortadan kaldırmıştı. Bu sonuncusu özellikle ikincisini tamamlayan, ilaveler içeren bir çalışmadır (konuyla ilgili bilgilerimi tamamlayan, düzelten meslektaşım László Károly'a minnettarım). Öğrenciliğimde fasi-kül hâlinde yayımlarını takip ettiğim ve almakta güçlük çektiğim bu çalışmayı merhum meslektaşım Árpád Berta'nın eşliğinde Budapeşte sahaflarını dolaşarak toparlamıştım.

Elimizdeki bu İngilizce çalışma ise yepyeni bir çerçevede, Türkolojideki yeni gelişmeleri, bilgileri de içeren bir tarzda bize sunulmaktadır.

Buna göre çalışma şu başlıklardan oluşmaktadır: Önceki çalışmalar (Macarcadaki Türkçe unsurlar üzerine daha önce yapılmış çalışmalara kısa bir bakış; Türk dilinin tarihî söz varlığı üzerine yapılan çalışmalar). Tarihsel arka plan (Doğu Avrupa'da Türkler, Doğu Avrupa'da İranlılar vb.)

Sözlüğün yapısı başlığı altında maddelerin ve madde içlerinin nasıl düzenlendiği anlatılır. Buna göre sözlüğün malzemesi L. Benkő'nün editörlüğünde yayımlanan Macarcanın etimolojik sözlüklerine dayanmaktadır (s. 41). Bu malzeme Macar ağızlarına, Kumancaya dayanan kimi verilerle genişletilmiştir. Sözlük, madde başı, köken, veriler, Türkçe verinin etimolojisi, Macarca verinin etimolojisi ve konuyla ilgili kaynaklar şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre ilk maddeyi örnek verecek olursak, ilk sözcük Macarca "marangoz" sözcüğüdür:

ác [āc] "marangoz", 1222/1550 (yılları), yer adı, kişi adı | āc < ağaçi < Batı Eski Türkçe * ağaççı | Doğu Eski Türkçe ıgaççı "marangoz", T(urkic) ağaççı < ağaç "ağaç" [ve +cı eki].

Bu kısa bilgilerden sonra ayrıntılı olarak "ağaç" ve "marangoz" sözcüklerinin Eski Türkçeden günümüze Türk dillerinde görüldüğü şekiller tek tek sıralanır. Bunu Türkçe sözcüğün etimolojisi ve konuyla ilgili sorunlar (y- türemesi, yıgaç, ı- ~ a- farklılığı

vb.) izler. Son olarak Macarca sözcüğün kökeni üzerinde uzlaşıp uzlaşmadığı, ne zamandan beri kimin söz konusu Macarca sözcüğü Türkçe sözcükle birleştirdiği belirtilir, sayfa numaralarıyla kaynaklar sıralanır.

53-1238. sayfalar arasında yer alan sözlüğü 1239. sayfadan itibaren dizinler izler. İlk dizin Mónika Biacsí'nin hazırladığı Doğu Eski Türkçesi sözcükleri içerir (§ 8.2 1239-1251). Bunu Batı Eski Türkçesi ve Moğolca (hazırlayan Béla Kampf) sözcüklerin dizini izler. Bu dizinleri (Fin-) Ugor kökenli Macarca sözcüklerden seçme liste izler (494 adet). Hemen arkasından Macarcadaki Ana Fin-Ugorca ve Ana Ugorca sözcüklerin listesi (465 adet) gelir. Bu dizinleri Fin-Ugor, Ugor dillerine, Macarca sözcüklere etimolojileri sorunlu açıklamalar, Macarcadaki Alanca ve öteki Orta İranca sözcükler, Kumanca sözcükler, sonraki bölümü de İslavca ve Macarca sözcüklerin dizini izler. Uzun ve zengin kaynakçayı (1371-1459. sayfalar) kısaltmalar, haritalar ile düzeltiler ve eklemeler izler.

Ana hatlarını bir-iki sözcükle özetlediğimiz çalışmadaki kimi fonetik birleştirmeler, köken açıklamaları Türkoloji çalışmalarına bir canlılık getirecek, yeni tartışma konuları ortaya koyacaktır. Bazı açıklamalara farklı açılardan eleştiriler gelebilecektir.

Eksik ya da gözden kaçan kaynaklar da vardır, örneğin aslı uzun ünlüler konusunda T. Tekin'in çalışması (*Türk Dillerinde Birincil Uzun*

Ünlüler, 1974 ve 1995) görülmemiştir. Bazen de gözden kaçtığını düşünebileceğimiz bir hata (ya da farklı bir yorum?) diyebileceğimiz açıklamalar gözümüze ilişir: *kök tenri* “sky god” (s. 520, üst), olması gereken çeviri “blue sky”dır. Macarca *sok* [şok] “çok” sözcüğü ele alınırken M. Erdal’ın konuya ilişkin müstakil çalışması atlanmıştır (“Zu ‘viel’ und ‘sehr’ im Türkischen”, *Scripta Ottomanica et Res Altaicae*, yayımlayanlar: C. Schönig ve P. Zieme, Wiesbaden 2002: 49-61).

Sözlükte neler var? ala’dan arpa’ya, boğa’dan erdem’e çok sayıda Türkçe, Eski Türkçe sözcük vardır. Bunun için 1252-1260. sayfalar arasın-

daki dizine ve öteki dizinlere bakmak yeterlidir. (Bunun için ekteki listeye bakınız.)

Son olarak, Macarcadaki Eski Bulgarca, Kumanca ve Osmanlıca ke-
limelerin araştırma tarihinin çok eskilere gittiğini, Gombocz ile sistemleşen çalışmaların tanıttığımız başyapıt ile doruğa çıktığını vurgulamalıyız. Türkologların, köken bilimi meraklılarının uzun süre ellerinden bırakmaya-
cıkları bu yapıt için hazırlayanları ve yayımlayanları kutlar, bu kısa yazının bir duyuru olduğunu belirterek çalış-
mayı ayrıntılı olarak ele alacak olan çok sayıdaki tanıtmanın yolda olacağını sandığımı belirtmek isterim.

8.3 Index of West Old Turkic words

Compiled by Mónika Biacsı

Page numbers in *italics* refer to multiple occurrences on the given page

aç- 1092, 1214	arwılč 658, 1129, 1132	balta 87, 1115, 1124
ačyır 1080	arwılčči 656, 658, 659, 1129, 1132	baltırıyan 390, 1115
ayačči, agači 53, 1115, 1127, 1145	arwuči 656, 659	balturgan 144, 1127
agar 469	askı 80, 1131, 1154	balvan 89, 91, 1124
agır 643, 1328	aslan 1095	bar- 1095
ayul 632	aslıy 1239	barču 103, 1124
ak- 643	asag 1095, 1098	barlık 1328
akča 1092	atlan- 1074	barum 99, 1132
al 58, 1081	awı- 1233	bas- 104, 159, 1141
ala 59	ayan- 56, 1104, 1142	basarkan, basurkan 158, 159, 1115, 1130, 1132, 1134, 1144
alač 59, 1127	ayar 621, 1102	bay 83, 1131
alači 59	ayı- 449, 450	bay- 93, 1104
alaču, alačo 59	ayık 470, 1076, 1104	bayan 93, 1125, 1132, 1163, 1171
alčık 662	ayır- 464	bäčänäg 121, 1081, 1091, 1124
alčuk 659, 660, 662	ayray 464	bäy, beg 165, 1081, 1118, 1170
alday 55, 1081, 1130, 1133, 1145	ayrın 1120	
alkin 1104	ayt-, ayıt- 470	
alma 62, 1115, 1124	äč- 1104	

Almaç 1171
altan 1104
altı 1074, 1104
altıñ 63, 1128, 1135
altıminš 1165
altmıl 1104, 1106
ar- 71
arığ 309
arıt- 1130, 1132
aritan 79, 1132
ariton 79
arpa 77, 1073
arta- 71
artat- 71, 1134
aruk 76, 1135
aruslan 647, 1145

āgač 1092, 1145
āk 1104
ās 643, 1104
āt 644
bayatur 106, 1115, 1124, 1170
bagın-, bayın- 96, 97, 1115,
1134, 1140
bagır 1101
baka 'frog' 109, 1131
baka 'anklebone' 145, 1115
bakır 1101
balē 1099, 1105
balçak 1098
balçı 1098
balkan 86, 1131

bäläg 113, 114, 115, 1130,
1135
bäläk 113, 115
Bärsil 118
bärtän, berten 175, 176, 1118,
1132
bäsä 120, 1124
belčen 1099
belçiy 170, 1082
belik 1076
belüg 1082, 1154
berü, beñi 1083, 1086, 1087
berü 116, 341, 342, 1125, 1133
besermen, bäsärmän 177,
1118, 1124
bēl 1077

INDEX OF WEST OLD TURKIC WORDS

1253

bēlik 1077, 1106
bēliminč 1098
bičak 125, 1143
bički 125, 1131
bičgi 1143
bika 127
bikaγ(u) 111, 1126, 1131
bīrug 130, 1082
bi 1087
bi- 1143
bič- 108
bičäk 1143
bičil- 108, 1140
bičkä, bičgä 125, 1143
bičter- 1098
bičliminš 1165
bik 190, 1148
bičir- 1099
biläčäk 128, 1126
bār 1110
birinš 1173
bitig 122, 1081, 1119, 1130,
1136, 1142
bog 138
boγar 1096
bogul 140, 142, 1132
boγul 147, 1132
bogur 1109
bogut 143, 1133
bolka- 133, 135
bolkan- 133, 180, 1134, 1145,
1141
bolkat- 135, 180, 1134, 1145,
1140
bolka- 180
bolkuγ 179, 180, 1081, 1120,
1130
boñ 1087
bor 147, 1124
borsä 157, 1109
borsiy 1095, 1098
bosuy 160, 10881, 1130

bota 1076
böğöläk 167, 1128
buy 178, 1085
buyday, buyda 186, 1104,
1080
bular 184
buñaray 1196
bur- 149, 1141
bura 1145
burayū 151, 368
burč 152, 153, 154, 1087, 1124
burčay 154, 1081
busan- 160, 1134, 1141
butiy 161, 163, 1126
butik 163
būs 185
bügreg 1080
büytä 169, 1124
büyü 197
büyüči 170, 1127
bük 190
bülän, belen 172, 1118
būrče 1092
bürtiy 119, 1081, 1129
bürtiy 195, 1081, 1130
būn 193, 1087, 1136
čayakir 1080
čägür 242
ča(y)rın 778, 1153
čak 208, 209
čak- 210
čakan 1131
čakır 1145
čakkan 210
čal- 215
čaliyan 215, 218, 220, 390,
1126, 1131
čalit 220, 1133
čaltı 220
čan 1125
čanak 222, 1125, 1155

čapay 246, 1082
čarlay 697, 698, 1082, 1130,
1133
čaruy 701, 1081
čat- 226, 1142
čata 224
čatı 'pillage' 224
čatı 'clasp' 226, 1131
čatur, čatır 703, 1145
čavir- 1140
čavli 735
čavlim 735, 1129
čavlin 735, 736
čär 719
čärä 1089
čäriğ, čeriğ 386, 716, 719,
1155
čävir-, čevir 276, 1118
čäviräg 278
čävirgä 278, 279
čävirü 276, 1131
čäwä, čevüš 271, 1171, 1118
čäwūr- 276
čē 1118
čēcäk, čäčäk 231, 1125
čel 1118, 1153
čeleg 818, 1153
čer 793
čig 'a kind of willow' 198
čig 'a plant, curtain made
from it' 198
čig- 238
čiga 238, 240, 1131
čigčag 199
čigga 239, 1145
čigir 242
čigla 198, 201, 1128
čiyt, čigit 688, 1124
čik- 265
čig 198
čigiya 1080
čiyel 825, 827

çiyik 1235	älyäk 1081	erim 982, 983, 1118
çiglä 198	älik 1105	estiy 1238
çigola, çigula 1080 1130, 1134	äme 1095	es(V) 343
çiyräy 751	äñ- 317, 1141	ëk 311
çik 198	är 1100	ël 635, 643
çik- 235	är- 1111	
çikin 265, 1132	ärdäm 326, 329, 1127	güdän 354
çikinçi, çikinçi 265, 1127	äriy 335, 338, 1082, 1130	gürän 356
çiklä 198, 1128	ärin-, erin- 333, 1141	
çiräy, çirey 749, 751, 1081	ärk 330, 335	ğayuray 1187
çok 730	är(i)k 332	ğatık 1231
çolak 1145	ärkän 441	ğayt̃y 425, 1082, 1136
çomak 252, 1145	ärkilç 330, 332	ğırcä 1098
çok 259, 1145, 1342	ärkiş 330	ğıruy 428, 1145
çok- 261, 1141	ärmäni 675, 1124	ğom 1185
çöp 712	ätıl 345	ğonar 426, 428
çöpiy 236	ävir-, äwir-, evir- 672, 680, 995, 1141, 1118	ğumaki 430, 431
çöpräy, çöpreg 712, 714, 1081, 1133, 1119	ävirmän 672, 684	ğyanat 1083
çöprök 712	ävri-, evril- 679, 680, 681, 1134, 1140, 1118	hine 1099
çöpüy 236, 1081, 1119, 1125, 1145	äyi-, eyi- 448, 449, 450, 1104, 1141	horonjo 434
çum 737, 738, 1128, 1148	āk 311	höläm 1099
çumluy 737, 1128		hölä- 1099
çunay 274, 1082	eçike 1091	huroņa 434
çüyçi 1153	edyü 1078	huroņo 434
çükV 258	edi 307, 310	idik 1082
çüprek 1073	edü 307, 308, 310, 341, 342, 975, 976, 978, 1078, 1129	iğaç 1145
çürüy, çerüy 796, 1081, 1125, 1153	egän 441, 448	ildam 452, 1127, 1131
darı 287	eki 1075	inan- 1083
dig- 303, 1140	ekil 1099	ir- 459, 1136, 1140
dül- 299, 303, 1140	ekinç 1092	ıray, ırag 464, 465, 1130, 470, 1081
dülü 291, 294	ekir 450	isı- 470, 1095, 1141
	eksül- 1095	it 644
äyir- 681, 683, 1132	elç 1225	ıat 1232
äyirmän 681, 1132	eliy 667, 1082, 1118, 1154	icü 338
äg(i)rim 681, 683, 1132	elit- 1105	icine 1091
āk- 313, 995	eñän 441, 448	ickü 338, 1131
ākäy 313, 316, 1082, 1130	er- 324	icü 338, 342, 1133

- ikir 450, 1129
il- 453, 667, 1141, 1233
ilč 1099
ilig 454
ilt- 667, 1233
in- 320
inäy 'mutual help' 320, 324, 1130
inäy, inäk 'cow' 978, 1085, 980, 1085
inäyā 587
injū 1092
ip 827
iriy 983, 1081
isig 984, 987, 1098, 1155

jabgu 1169
jabulčag 1092
jāyay 294
jaymur 1080
jayrın 1080, 1153
jagti 1093
jala- 363, 1130, 1133, 1145
jalčim 1099
jalim 364, 365
jalın 1104
janj 1085
jap- 385
japay 366, 368, 1081, 1126, 1145
japgut 368
japj 385
japig 385
japut 368
jar 1209
jarat- 375, 1134, 1140, 1143
jarin 470, 1120
jarlij 370, 374, 1128, 1131, 1145
jarpa- 43, 369, 1141
jarta 169, 387, 389, 1133

jartayan, jartan 390, 1126, 1148
jas 376, 1144
jasnay 296, 298, 1081, 1095, 1144
jasV- 297
jal 1093, 1106
jan 1084
jagila- 414, 415, 1133, 1141
jan 1085
jan- 407
jap- 385
japi 381, 382, 385
japiy 381, 382, 385, 1081
japu 382
japuy 382, 384
jarmak, jermuk 385, 1155
jedlag 822
jeved- 406
jeglāg 822
jekān, jākān, jeken 377, 1145, 1148
jel 416
jeleg 818, 822, 1153
jella-, jelle- 416, 1133, 1141
jemilč 417, 418, 1099, 1118, 1129, 1132
jemilčān, jemilčen 419, 1118, 1126
jemišan 390, 420
jenj 378
jer 793
jerey 421, 1081, 1148
jeriy 422
jerüy 1153
jet- 1074
jetinč 1092
jetmil 1074, 1088, 1106
jel 784, 1090, 1149, 1153
jeti 1093
jetiminš 1165

jıyay 294, 296, 1080, 1081, 1085, 1148
jila 1231
jilay 1231
jipar 401, 1103, 1145
jiyči 825
jigik 1235
jigil-, jiyil- 412, 413, 1134, 1141
jigirmi 1080, 1088, 1093
jigirmine 1092
jigur- 412
jigür- 412
jinju 402, 1124, 1144, 1145
jipliy 380, 1128
jirt(t)ür- 404, 405, 1134
jitür- 404, 1134, 1135
jogak 413
jom 397, 398
jonay 365, 366, 1080, 1130, 1133
jonag 366
jujur-, jogur 411, 1140, 1145
jul- 409, 410, 411, 1140, 1144
juli- 1184
julkuci 391, 394, 397, 1131, 1134
jum 'weed' 1085
jum 'wool' 1085
jumur 398, 1132
juvun- 400, 1134, 1136
jun- 400, 1134, 1141
juyici 1153
jüystüy 423, 1081, 1129, 1130
jükle- 1076
jür 1093
jürüg 278, 422, 1089, 1125

kabak 1115
kačan 1091
kalč- 1099
kači-, kalči- 1098, 1099

- kadī 1078, 1113
kagdu, kayđu 348, 353, 1080,
1133, 1145
kakī 480
kamīčīn 558
kamīlč 558
kamīlčan 558, 1126, 1148
kamīlik 1172
kantar 487
kapkan 490, 1131
kapuy 491, 1081, 1130, 1145
kapurçay, kapurçag 562,
1081, 1115, 1126
kar 492
karakan 496, 1126, 1128
kara kotan 506, 508
karamuy 489, 1082, 1129
karan 1075
kargay 509, 510
karlukan 483, 1115
karoy 501, 1082, 1130, 1145
karok 501
kasmay, kasmag 577, 1082,
1132 1115
katay 511, 1132
katyan 1232
kazar 513, 1124
kāl- 643, 1104
kamči 182, 643
kān ‘emperor’ 521
kān ‘blood’ 1101, 1104
kānat 644
kār 495, 643, 1104
kābāl 516
kābrüč, kebrüč 600, 1148
kāčākā 518, 1127
kād- 579
kādmān, kedmen 579, 580,
1132, 1118
kālinčay, kelinčey 521, 524,
1082, 1126
kāndir 525, 1084, 1124
kāpāy, kepey 529, 531, 1082,
1130, 1145
kārap 531, 1124
kārtā 535, 537, 1124
kāv- 532
kāvīl- 1106
kāwir-, kewir- 532, 1134,
1142
kāwirāg 532, 1082, 1130
kāvrāy 601, 1082, 1130
kāvrāk 601
kāvrič 153
kāp 527, 1077, 1078
kebrič 599
kel- 588, 589
keliy 588, 1081, 1118, 1130
kem 1088
kenā šū 525
kepenek, kepeneg 595, 1126,
1134, 1118, 1155
kertme 1125
kertmeliy 602, 1125, 1128
kertve 1148
kertveliy 602, 1118, 1148
kevrič, kevrüč 599, 1148
keč- 539, 541, 1136, 1141
kül 1105
külč ‘sword’ 1104
külč ‘slay’ 1105
kilik 1076
kür 1075, 1096, 1100, 1101
kürguy 428, 1104
kirk 1075, 1101
kirkum 1084, 1096
küyün 548, 1099
kin 548, 549, 644, 1132
kičig, kičiy 541, 1128, 1082,
1129
kičigin 541, 1128
kičigkinā 541, 1128
kičin 541, 1090
kilen 1084, 1104
kindik 584, 1083, 1129, 1155,
1158
kobī 572
koč 576, 1159
kol 1104
kol- 553
koldu 553, 555, 1133, 1142
koldučī 553, 556
kom 1185
komur 560
konag 1083
koñar 426, 428
koņur 560, 1085
koı 1086
koram 497, 500, 1132
koryan 570, 1131
korī- 570
korkinš 1173
korum 496
kowrog 572, 574, 1082
kōr 494, 495
kōkān 581, 1126, 1145, 1148
kōkār-, kōker- 545, 548, 1133
1144
kōkārčān 548, 1131
kōkārčyān 545
kōkārīlč, kōkārālč 545, 1132,
1133
kōkerilčān 1126
kōl- 582, 583
kōlē- 1092
kōlēčāk 586, 1155
kōlčēn, kōlčān 582, 583, 1126,
1131, 1092
kōlāk 586
kōligā 587
kōligāliy 614, 1082, 1128
kōlūgā 587, 588
kōmül 1085
kōmüldürük 1127
kōpčay, kōpčey 593, 1126
kōpāk 595

kōbeg 1077, 1158	moń 1086	ōqe 1328
kōč- 1098	muńaray, muńuruy 1086, 1148, 1195	ōymäg 458
kōk 194, 519, 1121, 1133		ōymäk 457, 458, 459, 1129
kōr 495		ōr 182
kulun 1104	ńar 1206	ōrgä 981
kumakı 430, 1154		ōrt- 1003
kumlay 557, 1077, 1082, 1088, 1124, 1148	oılay 638, 1082, 1125	ōrtiy 1111
kuntur 1084	ogru 653	ōrtüylük 1003
kuńal 1086	oıul 1080, 1101	ōrtülük 1003
kur 567	okı- 1076, 1101, 1102	ōrüş- 1228
kurč 1092, 1099	ol 1102	ōs- 1096
kurt 1074	oluk 1120	ōtäx 439
kurum 575	oı- 1226	ōteg 1220
kuwa 605, 608	op(-) 64, 1142	ōväč, öweč 987, 1127, 1155
kuwan 605, 1126	op(u)ra- 67, 1133, 1142	
kuy- 1104	oprag 496, 714	ōr 1102
kuyal 1086, 1104, 1106	opuruy, opurok 68, 69, 714, 1082, 1130	ōr- 1000
küč 332	or(a)- 70, 496	sayın- 766, 768, 770, 1134
küč- 1092	orat- 70, 1140	sakay 755
küčäläy 538, 539, 1081, 1128, 1130, 1133, 1134	orwučı 656, 659, 1129	sakal 758, 1132
küyäy 616	orvulč 1127, 1132	san- 770
kükerčyen 545	osian 1238	sap 774
külgüläk/ı 613, 614, 1128	otlık 1076	sapay 774, 775
külüläy 613, 1082, 1131	otur, hotur 456, 1102, 1099	sar 776, 1152, 1173
kümül 1075, 1087, 1106	oturim 1165	sar- 715
kündü 1170	oturminš 1165	sarı, siri 716
künig 592	ön 1102	sarmag 698
künüy 590, 1081	ön- 1226	satıyčı, satıgčı 780, 782, 1082, 1127, 1130
küp 597, 1081	öt 1102	sav 808, 1103, 1115, 1322
küpüy 597, 599, 1081, 1125	öy- 1120	sawur-, savur- 812, 1115, 1135, 1103
kürän 356, 1126	öčeš- 1229	säl 760, 1152
küsäyü, küsägü, küsegü 361, 362, 1095	ödey, ödäg 438, 439	sām 762, 765, 1132, 1152
küsän- 603, 1134, 1140	öyir- 677, 1141	sān 762
kütän 354, 355	ökür 663, 666	sān- 771
küväy 616	öl- 1074, 1102	sār 689
kün 1075	ölč- 1092, 1105	sāri 691
kvaliz, Kwaliz 482, 496, 1124	ölür- 1102	säkil 748
	öm 1085	säkü 783
mıńık 1086, 1087	öı 457	sälit- 1106

- sāmri- 1109
sāp 790, 792, 1128
sāpliy 790, 792, 1082, 1128
sāplik 790, 792
sārgā 1006
sāvini 1103
sāwinš 1173
sek- 814, 815, 816, 1118
sekir 1075, 1095
sekirminš 1165
sekiz 1110
sīdūr- 1095
sīdrum 802
sīk 725
sīma 726, 1172
sīn 799, 1152, 1153, 1328
sīpīr 1073
sīr- 715, 716
sīrt 806, 1145, 1152
sīyrim, sīyrum 802, 804, 804,
1132, 1134, 1152
šjar 'mud, marsh' 689
šjar, šjar 'yellow' 691, 1151
šjarakan, šjarkan 695, 1151
šjarī 691
šjarig 692
sib 728
sibir 740
sig, siy 751, 1151, 1155, 1082
sigil 748, 1095
sigün 748
siqil 751
siqilim 752
siyuk 822, 1130, 1152, 1155
siyuk 1085
sip 706, 788, 789, 1152, 1153
sipir 710
sir 'lacquer' 721
sir 'you (pl)' 1110
sire 738
sirke 720, 1151
sirt 723
sis 797, 1152
sokum 1088
sōn- 787, 829
sōndūr-, sōntūr- 787
sunog 1085
süçüg 1082, 1090
sūr- 831, 1095, 1134
süräg 316
sūzi 835
süzök 833
šayrīn 1115
šeley 1118, 1128, 1130
šel 784, 1327
šiyci 1127
šileg 1234
šürüy 1125
šar, šjar 'marsh' 689, 1098,
1151
šar 'yellow' 691, 701
šarakan 695, 697, 1128
šaramik 386
šaran 696
šarī 691, 695
Šariyšin 694
šarkan 697
šarmag 698, 701
šarug, šaruk, šarig 692, 695,
694, 1127
šiš- 1079
šik 725, 1151
šima 726, 1132, 1151
šijir 1085
šir- 715, 38, 716
širlig 722, 1128
širt 724
širt- 1119
šiw 730, 1095, 1103
šiyül 747, 748
šik 725
šil 743, 744, 745, 746, 1106
šilč- 1099
šilā- 746
šiläg, šileg 746, 1106
šilliy 743, 744, 746, 1082,
1128
šijayā 587
šip 706, 1151, 1153
šipir- 707, 1119, 1131, 1151
šipiräg 710
šipirgi 710, 711, 1131
šipiriy 710, 711, 1081
šir 721, 1097, 1125
šir- 715, 1151
šire 738, 739, 1097, 1145,
1151
širkä 720
širlig 721, 722, 1125, 1145,
1151, 1155
širt 723, 724, 1151
šiu, šiu 728, 1097, 1097, 1151
šiw 728
šivrigey 740, 1151
tagukā 587
takuyā 587
tal 1106
tala- 1104
talki 1076
talkiy, talkig 906, 907, 909,
1082, 1116, 1127, 1131
talkug 909
taltučī 841, 846, 1127, 1133
talutči 841
tan- 1085
tana 909
tanilč, tanalč 846, 847, 1105,
1132
tanuy 848, 1081, 1130
tañ- 1085, 1086
tap- 1073
taplay 850, 1130, 1133
tar 856, 859

tarak 951, 952	tiyuk, tiğuk, tiğk 965, 1116, 1154	tür 495
tarı 287, 1131	tiğk 959	tüka- 928
tarılay 865, 1128, 1130	til- 884, 1130	tükär 959
tarlag 865, 1082	tilök 884, 886, 1130, 1155	tül 1106
tarxan 1164	tin 1084	tül- 299, 303
tarı- 867	tir, tir 750, 898, 1109	tülei 291, 294
tartam 944	tirig 1073	tülek 1106
tatar 872, 1124	tirmala-, tirmala- 1237	tüli 291, 294
tafiraj, taturan 876, 1126	tiä- 746	tüm 1084
tafiy 1325	tiyil- 1236	tümän 932, 1125
tatraj 874	toy- 911, 1082	tün 1325
taturgan 876, 1126	togdäk 956, 1080, 1120, 1155	tünlök 1325
tavar 869, 862, 1145, 1225	toyril 954, 1120	tünük 1325
tavarci 1225	toyurim 1165	tür- 962
tayag 316	tokol 950, 1120, 1128	türkü 939, 1125
tät 926, 1115, 1124	tokta- 1076	tütey 1237
täkinäy 882, 883, 1082	toku, toku 'a kind of fish' 914	tütän 1084
täkir- 877, 880, 881	toku 'buckle with tongue' 1235	tütinlök 1321
täñ- 887	tokur 1101	tüwetiminä 1165
täñil 893	tolmae 917	uçay, uşak 635, 638, 1081
täñir 893	tom 1084	uçoy 626, 637, 1130
tär- 80	toplay 1082	uyu 968
tävir- 896	toplay 1082	uk 629
teg- 937	toplay 1082	uk- 629
temirci 1087, 1092	toplay 1082	ula- 1194
teñaj, teñil 889, 1085, 1128, 1132, 1133	toray 951, 953, 1082	ulam 1194
tengir, teñir 1085, 1111, 1113, 1145	töy- 935	um- 455
terem 901, 1124	töyür- 935, 936, 937, 1134	uman- 1087
terim 903	tör- 960, 1112, 1145	unday 642, 643, 1082, 1130, 1133
teve 903, 905	tört 1111	ur- 1099
tëgil 1099	tör(ü)tün- 942, 944, 1134	urçuy 649, 652, 1082
tiğir 750, 1111	törü 944	urı 969, 974
tiğuk 1073	törüyän 944, 1127	urok 431, 1155
tiğV- 305	törükän 944	uru 974
tiğ- 303	tör 937, 1121	urul 1099
tiğak 918, 1073, 1076	tuy- 911	urun 1102
tiğla- 1085	tulak 1106	urus 645, 1102
tiğük 1092	tur- 1237	uşak 638
tiğwük 1092	turma 920	
tiğwır 1080	turo- 922, 1141	
tijal 1106	turuntay 925	üç, uje 1092, 1102

1260

LISTS AND INDICES

üç 1090, 1092, 1100, 1102	vasian 1238	yat 1104
üç- 1102	vay- 989, 990	yay- 467
üçiminä 1165	vākū 997	Yäs 'the Alans' 474, 475, 1125
üçün 1091	vāndäg 998, 1130, 1133, 1155	yās 'weasel' 475, 1096
üçäy 437, 438, 439, 1082, 1125	vāysāy 994, 995	yäg- 407
ügä 439	ver- 1000	yāj- 407
ündäg 998, 999, 1000	vertülük 1003, 1155	yel 1103
ür- 1238	verüs- 1228, 1229	yeley, yiliy 1170
ürük 676, 1125, 1155	virük 456	yellig 1099
üvāk 1102	virum 456	yığač 1099
	vim- 455, 456, 1141	yiltever 1099, 1170
ün- 669	weče- 1229	yip 827 30
ür- 1102	wnandur 1233	yun 643
valay 992, 993, 1081	yarın 470	yünak 644, 644
van- 1226		yür 1113